Acest document are doar scop informativ și nu produce efecte juridice. Instituțiile Uniunii nu își asumă răspunderea pentru conținutul său. Versiunile autentice ale actelor relevante, inclusiv preambulul acestora, sunt cele publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene și disponibile pe site-ul EUR-Lex. Aceste texte oficiale pot fi consultate accesând linkurile integrate în prezentul document.

►B **DIRECTIVA (UE) 2016/1919 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI**

din 26 octombrie 2016

privind asistența juridică gratuită pentru persoanele suspectate și persoanele acuzate în cadrul procedurilor penale și pentru persoanele căutate în cadrul procedurilor privind mandatul european de arestare

(JO L 297, 4.11.2016, p. 1)

rectificată prin:

►C1 Rectificare, JO L 91, 5.4.2017, p. 40 (2016/1919)

▼B

DIRECTIVA (UE) 2016/1919 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din 26 octombrie 2016

privind asistența juridică gratuită pentru persoanele suspectate și persoanele acuzate în cadrul procedurilor penale și pentru persoanele căutate în cadrul procedurilor privind mandatul european de arestare

Articolul 1

Obiect

(1) Prezenta directivă stabilește norme minime comune privind dreptul la asistență juridică gratuită pentru:

(a) persoanele suspectate și persoanelor acuzate în cadrul procedurilor penale; și

(b) persoanele care intră sub incidența unor proceduri privind mandatul european de arestare în temeiul Deciziei-cadru 2002/584/JAI („persoane căutate”).

(2) Prezenta directivă completează Directivele 2013/48/UE și (UE) 2016/800. Nicio dispoziție a prezentei directive nu se interpretează în sensul limitării drepturilor prevăzute în directivele menționate.

Articolul 2

Domeniu de aplicare

(1) Prezenta directivă se aplică persoanelor suspectate și persoanelor acuzate în cadrul procedurilor penale care au dreptul de a avea acces la un avocat în temeiul Directivei 2013/48/UE și care:

(a) sunt private de libertate;

(b) trebuie să fie asistate de un avocat în conformitate cu dreptul Uniunii sau cu dreptul intern; sau

(c) trebuie sau pot să fie prezente la un act de cercetare sau de strângere de probe, inclusiv, cel puțin, la următoarele:

(i) recunoaşterea dintr-un grup de persoane;

(ii) confruntări;

(iii) reconstituiri ale unei infracțiuni.

(2) Prezenta directivă se aplică de asemenea, din momentul arestării în statul membru de executare, persoanelor căutate, care au dreptul de a avea acces la un avocat în temeiul Directivei 2013/48/UE.

(3) Prezenta directivă se aplică de asemenea, în aceleași condiții ca cele prevăzute la alineatul (1), persoanelor care nu erau inițial persoane suspectate sau acuzate, dar care devin persoane suspectate sau acuzate în cursul interogării de către poliție sau de o altă autoritate de aplicare a legii.

▼B

(4) Fără a aduce atingere dreptului la un proces echitabil, în ceea ce privește infracțiunile minore, prezenta directivă se aplică numai procedurilor desfășurate în fața unei instanțe competente în materie penală, în următoarele cazuri:

(a) dreptul unui stat membru prevede aplicarea unei sancțiuni de către o altă autoritate decât o instanță competentă în materie penală, iar aplicarea unei astfel de sancțiuni poate fi atacată în fața unei astfel de instanțe sau deferită unei astfel de instanțe; sau

(b) privarea de libertate nu poate fi impusă ca sancțiune.

În orice caz, prezenta directivă se aplică din momentul în care este luată o decizie privind detenția, precum și în timpul detenției, în orice etapă a procedurii, până la încheierea procedurilor respective.

Articolul 3

Definiție

În sensul prezentei directive, „asistență juridică gratuită” înseamnă finanțarea de către un stat membru a asistenței din partea unui avocat, prin intermediul căreia se permite exercitarea efectivă a dreptului de a avea acces la un avocat.

Articolul 4

Asistența juridică gratuită în cadrul procedurilor penale

(1) Statele membre asigură că persoanele suspectate și persoanele acuzate care nu dispun de resurse suficiente pentru a acoperi costurile asistenței juridice din partea unui avocat au dreptul la asistență juridică gratuită atunci când acest lucru este în interesul actului de justiție.

(2) Pentru a stabili dacă asistența juridică trebuie să fie acordată în conformitate cu alineatul (1), statele membre pot aplica criteriul stării materiale, criteriul temeiniciei sau ambele.

(3) Atunci când un stat membru aplică criteriul stării materiale, acesta ia în considerare toți factorii relevanți și obiectivi, cum ar fi veniturile, capitalul, situația familială a persoanei în cauză, precum și costurile asistenței juridice din partea unui avocat și nivelul de trai din statul membru respectiv, pentru a stabili dacă, în conformitate cu criteriile aplicabile în acel stat membru, persoanele suspectate sau acuzate nu dispun de resurse suficiente pentru a beneficia de asistență juridică din partea unui avocat.

(4) Atunci când statele membre aplică criteriul temeiniciei, se ia în considerare gravitatea infracțiunii, complexitatea cauzei, precum și gradul de severitate a sancțiunii în cauză, pentru a stabili dacă interesele justiției impun acordarea asistenței juridice gratuite. În orice caz, criteriul temeiniciei se consideră a fi îndeplinit în următoarele situații:

(a) atunci când o persoană suspectată sau acuzată este adusă în fața unui judecător sau a unei instanțe competente pentru a se pronunța cu privire la detenție în orice fază a procedurilor în cadrul domeniului de aplicare a prezentei directive; și

▼B

(b) pe durata detenției.

(5) Statele membre se asigură că asistența juridică gratuită este acordată fără întârzieri nejustificate și cel târziu înainte de interogarea persoanei de către poliție, de către o altă autoritate de aplicare a legii sau de către o autoritate judiciară, sau înainte de efectuarea actelor de cercetare sau de strângere de probe menționate la articolul 2 alineatul (1) litera (c).

(6) Asistența juridică gratuită se acordă numai în scopul procedurilor penale în care persoana în cauză este suspectată sau acuzată pentru săvârșirea unei infracțiuni.

Articolul 5

Asistența juridică gratuită în cadrul procedurilor privind mandatul european de arestare

(1) Statul membru de executare se asigură că persoanele căutate au dreptul la asistență juridică gratuită din momentul arestării în temeiul unui mandat european de arestare, până când acestea sunt predate sau până când decizia de refuz al predării devine definitivă.

(2) Statul membru emitent se asigură că persoanele căutate care intră sub incidența procedurilor privind mandatul european de arestare în scopul efectuării urmăririi penale și care își exercită dreptul de a numi un avocat în statul membru emitent pentru a asista avocatul din statul membru de executare, în conformitate cu articolul 10 alineatul (4) și alineatul (5) din Directiva 2013/48/UE, au dreptul la asistență juridică gratuită în statul membru emitent în scopul unor astfel de proceduri în statul membru de executare, în măsura în care asistența juridică gratuită este necesară pentru a garanta accesul efectiv la justiție.

(3) Dreptului la asistență juridică gratuită menționat la alineatele (1) și (2) i se poate aplica criteriul stării materiale, în conformitate cu articolul 4 alineatul (3), care se aplică mutatis mutandis.

Articolul 6

Deciziile privind acordarea de asistență juridică gratuită

(1) Deciziile privind acordarea sau neacordarea asistenței juridice gratuite și desemnarea avocaților se iau fără întârziere de către o autoritate competentă. Statele membre adoptă măsuri corespunzătoare pentru a se asigura că autoritatea competentă adoptă deciziile cu diligență și respectând dreptul la apărare.

(2) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că persoanele suspectate, persoanele acuzate și persoanele căutate sunt informate în scris în cazul în care cererea lor de asistență juridică gratuită este respinsă, integral sau parțial.

Articolul 7

Calitatea serviciilor și a formării privind asistența juridică gratuită

(1) Statele membre adoptă măsurile necesare, inclusiv în ceea ce privește finanțarea, pentru a se asigura:

(a) că există un sistem de asistență juridică gratuită eficace și de o calitate adecvată; și

▼B

(b) că serviciile de asistență juridică gratuită sunt de o calitate suficientă să garanteze caracterul echitabil al procedurilor, cu respectarea corespunzătoare a independenței profesiei juridice.

(2) Statele membre asigură o formare adecvată a personalului implicat în luarea deciziilor cu privire la asistența juridică gratuită în procedurile penale și în procedurile privind mandatul european de arestare.

(3) Cu respectarea corespunzătoare a independenței profesiei juridice și a rolului persoanelor responsabile de formarea avocaților, statele membre iau măsurile adecvate pentru a promova asigurarea unei formări corespunzătoare avocaților care oferă servicii de asistență juridică gratuită.

(4) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că persoanele suspectate, persoanele acuzate și persoanele căutate au dreptul, la cerere, ca avocatul care oferă servicii de asistență juridică gratuită să fie înlocuit, în cazul în care circumstanțe specifice justifică acest lucru.

Articolul 8

Căi de atac

Statele membre garantează că persoanele suspectate, persoanele acuzate și persoanele căutate au o cale de atac efectivă potrivit dreptului intern, în cazul încălcării drepturilor lor prevăzute în prezenta directivă.

Articolul 9

Persoanele vulnerabile

Statele membre asigură că, în punerea în aplicare a prezentei directive, sunt luate în considerare necesitățile specifice ale persoanelor suspectate, persoanelor acuzate și persoanelor căutate care sunt vulnerabile.

Articolul 10

Furnizarea datelor și raportul privind punerea în aplicare

(1) Până la ►C1 5 mai ◄ 2021, și, ulterior, la fiecare trei ani, statele membre transmit Comisiei datele disponibile care indică modul în care drepturile prevăzute de prezenta directivă au fost puse în aplicare.

(2) Până la ►C1 5 mai ◄ 2022, și, ulterior, la fiecare trei ani, Comisia prezintă un raport privind punerea în aplicare a prezentei directive Parlamentului European și Consiliului. În raportul său, Comisia evaluează punerea în aplicare a prezentei directive în ceea ce privește dreptul la asistență juridică gratuită în cadrul procedurilor penale și al procedurilor privind mandatul european de arestare.

▼B

Articolul 11

Menținerea nivelului de protecție

Nicio dispoziție a prezentei directive nu se interpretează ca reprezentând o limitare sau o derogare de la oricare dintre drepturile și garanțiile procedurale asigurate în temeiul cartei, al CEDO, sau al altor dispoziții relevante de drept internațional sau de drept intern al oricărui stat membru care prevede un nivel mai ridicat de protecție.

Articolul 12

Transpunerea

(1) Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la ►C1 5 mai ◄ 2019. Acestea informează imediat Comisia în acest sens.

Atunci când statele membre adoptă aceste măsuri, acestea conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Metodele prin care se face o astfel de trimitere sunt stabilite de către statele membre.

(2) Statele membre comunică Comisiei textul dispozițiilor de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 13

Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 14

Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre în conformitate cu tratatele.